

คู่มือการปฏิบัติงานการเบิกจ่ายพัสดุ สำนักงานคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จัดทำโดย

นางสาวอภิสร่า สมานพงศ์พันธ์ ตำแหน่ง นักบริหารงานพัสดุ

สังกัดงานการเงิน การคลัง และพัสดุ

ณ วันที่ 16 มิถุนายน 2568

1. หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติงานและเงื่อนไข

1.1 หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน (กฎหมายที่เกี่ยวข้อง)

ตามที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดทำขึ้นคู่มือการเบิกจ่ายพัสดุ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต้องเป็นไปตามระเบียบการบริหารพัสดุของหน่วยงานโดยมีเป้าหมายเพื่อให้การจัดหาพัสดุต่างๆ การใช้งาน และการควบคุมพัสดุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ การดำเนินงานต้องเริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดหา การรับ-จ่าย การเก็บรักษา ไปจนถึงการจำหน่ายพัสดุที่ไม่ใช้แล้ว โดยมีระบบตรวจสอบ ควบคุม และบันทึกอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้พัสดุทุกชิ้นต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อภารกิจของหน่วยงาน โดยไม่สิ้นเปลือง และสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้อย่างชัดเจน การจัดซื้อจัดจ้างต้องมีเอกสารหลักฐานและการอนุมัติอย่างถูกต้องตามขั้นตอน และในกรณีที่พัสดุเสื่อมสภาพหรือหมดความจำเป็นต้องใช้งาน ต้องดำเนินการจำหน่ายหรือจัดการอย่างเหมาะสมภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยแบ่งคำจำกัดความออกเป็น

-พัสดุ หมายความว่า สินค้า งานบริการ งานก่อสร้าง งานจ้างที่ปรึกษาและงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

-สินค้า หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และทรัพย์สินอื่นใด รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในสินค้านั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของสินค้านั้น

-อาคาร หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างถาวรที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้ เช่น อาคารที่ทำการ โรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีลักษณะทางนองเดียวกัน รวมทั้งสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยสำหรับอาคารนั้น ๆ เช่น เสาธง รั้ว ท่อระบายน้ำ หอถังน้ำ ถนน ประปา ไฟฟ้า หรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของตัวอาคาร เช่น เครื่องปรับอากาศ ลิฟท์ หรือเครื่องเรือนและยังการแบ่งวัสดุออกเป็น 3 ประเภท

1. ประเภทวัสดุคงทน ได้แก่ สิ่งของที่โดยสภาพมีลักษณะคงทนแต่ตามปกติมีอายุการใช้งาน ไม่ยืนนานหรือเมื่อนำไปใช้งานแล้วเกิดความชำรุดเสียหายไม่สามารถซ่อมแซมให้ใช้งานได้ดั้งเดิมหรือซ่อมแซมแล้วไม่คุ้มค่า

2. ประเภทวัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ สิ่งของที่โดยสภาพมีลักษณะเมื่อใช้แล้วย่อมสิ้นเปลืองหมดไป แปรสภาพหรือเปลี่ยนสภาพไปในระยะเวลาอันสั้นหรือไม่คงสภาพเดิม

3. ประเภทวัสดุอุปกรณ์ประกอบและอะไหล่ ได้แก่ สิ่งของที่ใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบ หรืออะไหล่สำหรับการซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สินให้กลับคืนสภาพดั้งเดิมที่มีลักษณะเป็นการซ่อมบำรุงปกติหรือค่าซ่อมกลาง

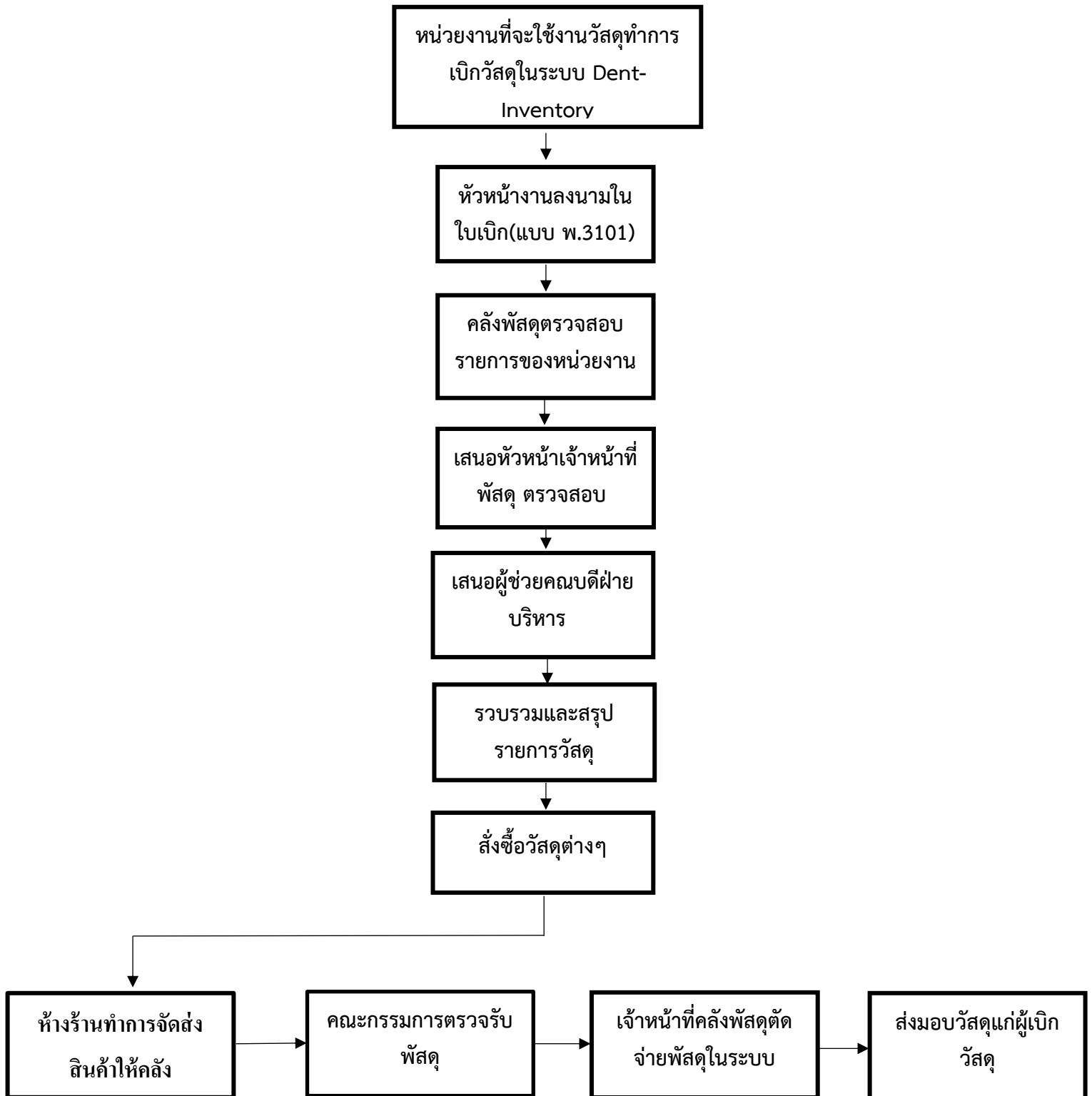
การควบคุมวัสดุ

การควบคุมวัสดุ โดยจัดทำบัญชีวัสดุ แสดงการรับ-จ่าย-คงเหลือ แยกตามประเภทและชนิดของวัสดุ ซึ่งเป็นขั้นตอนการดำเนินงานหลังจากมีการจัดหาวัสดุ มีรายละเอียดดังนี้

1. หน่วยงานที่จะใช้วัสดุสำหรับการเบิกหน่วยงานที่จะใช้วัสดุ ดำเนินการเบิกวัสดุในระบบวัสดุออนไลน์ ตามประเภทและรอบระยะเวลาที่กำหนด (2 เดือน/ครั้ง และ 4 เดือน/ครั้ง ในรอบระยะเวลา 1 ปี)
2. หัวหน้างานลงนามในใบเบิก หัวหน้างานตรวจสอบและลงนามในเอกสารใบเบิก เพื่ออนุมัติ
3. คลังพัสดุตรวจสอบรายการคลังพัสดุตรวจสอบรายการและรวมเพื่อเสนอให้หัวหน้าที่อยู่คลังอนุมัติอีกครั้ง
4. เสนอหัวหน้าเจ้าหน้าที่คลังตรวจสอบหัวหน้าเจ้าหน้าที่คลังตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อให้ถูกต้องและเรียบร้อย
5. เสนอผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริหารผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริหารตรวจสอบและอนุมัติอีกครั้ง เพื่อให้ถูกต้อง
6. รวบรวมและสรุปรายการวัสดุคลังพัสดุสรุปและย่อรายการ เพื่อใช้สำหรับสั่งซื้อ
7. สั่งซื้อวัสดุต่างๆเจ้าหน้าที่จัดซื้อออกไปสั่งซื้อ เพื่อให้บริษัท/ห้าง/ร้าน ดำเนินการส่งมอบ
8. ห้าง/ร้านส่งมอบสินค้าบริษัท/ห้าง/ร้าน จะส่งมอบสินค้าให้ตามที่สั่งซื้อ
9. คณะกรรมการตรวจรับคณะกรรมการตรวจสอบและตรวจรับพัสดุ เพื่อให้ถูกต้อง
10. เจ้าหน้าที่คลังจ่ายเจ้าหน้าที่คลังจ่ายวัสดุออกไปให้หน่วยงาน เพื่อใช้ตามที่ร้องขอ
11. ส่งมอบวัสดุให้ผู้เบิกผู้เบิกตรวจสอบและลงลายมือชื่อ เพื่อยืนยันการรับวัสดุ

1.2 วิธีการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการเบิกจ่ายวัสดุสำนักงาน งานบ้าน คอมพิวเตอร์ ฯลฯ (ตามรอบเวลาดงบประมาณ)

1.3 เงื่อนไข/ข้อสังเกต/ข้อควรระวัง/สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการปฏิบัติงาน

- ผู้รับวัสดุตรวจสอบความถูกต้องและลงลายมือชื่อรับวัสดุในการเบิกทุกครั้ง
- การเบิกจ่ายวัสดุจะทำการเบิกจ่ายตามชื่อหน่วยงานที่ทำการขอเบิกมาเท่านั้น
- กรณีที่วัสดุที่ทำการขอเบิกมาไม่มีสำรองไว้ในคลังจะต้องทำการสั่งซื้อขึ้นอยู่กับระยะเวลาของสินค้าแต่ละประเภท ตั้งแต่ 3 วันถึง 10 ขึ้นไปโดยประมาณ
- ระยะเวลาการเบิกวัสดุสำนักงาน งานบ้าน ฯลฯ จะทำการเบิกโดยการใช้งาน 2 เดือนต่อการเบิก 1 ครั้ง และ 4 เดือน 1 ครั้ง (ระยะเวลาการเปิดรอบเบิกอาจมีการปรับเปลี่ยน)

2. เทคนิคในการปฏิบัติงาน

2.1 กิจกรรม / แผนปฏิบัติงาน

ลำดับ ที่	กระบวนการ	ระยะเวลา
1	หน่วยงานที่จะใช้งานวัสดุทำการเบิกวัสดุใน	5 วัน
2	หัวหน้างานลงนามในใบเบิก	1 วัน
3	คลังพัสดุตรวจสอบรายการของหน่วยงาน	3-5วัน
4	เสนอหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ ตรวจสอบ	1 วัน
5	เสนอผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริหาร	1 วัน
6	รวบรวมและสรุปรายการวัสดุ	1-2 วัน
7	สั่งซื้อวัสดุต่างๆ	1-2 วัน
8	ห้างร้านทำการจัดส่งสินค้า	2-30 วัน
9	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	1-5 วัน
10	เจ้าหน้าที่คลังพัสดุตัดจ่ายพัสดุในระบบ	1 – 2 วัน
11	ส่งมอบวัสดุแก่ผู้เบิกวัสดุ	1 วัน

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนปฏิบัติงานที่สำคัญ

1. ตรวจสอบใบเบิกวัสดุ พ.3101 ที่ทางหน่วยงานทำการส่งเบิกมาให้ทางคลังพัสดุและคุณลักษณะของความต้องการที่มีความต้องการ

2. รวบรวมเอกสารใบเบิกเสนอหัวหน้างานและทำการเสนอเรื่องขออนุมัติทำการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อทางจัดซื้อจะดำเนินการขั้นตอนต่อไป

DENT-APPROVAL (อธิบดีฯ สมทบฯ) ออกจากระบบ

- ขออนุมัติเดินทางไปราชการ/ปฏิบัติงาน
- ขออนุมัติเดินทางในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
- ขออนุมัติเบิกค่าอาหาร
- ขออนุมัติเบิกค่าตอบแทน
- ขออนุมัติปฏิบัติงานนอกเวลา ราชการและขอเบิกเงิน
- ขออนุมัติเบิกค่าสอนพิเศษ
- ขออนุมัติเบิกค่าสาธารณูปโภค
- ขออนุมัติจัดโครงการ/กิจกรรม
- ขออนุมัติเบิกค่าใช้จ่ายของโครงการ/กิจกรรม
- ขออนุมัติค่าใช้จ่ายปกติที่ต้องผ่าน พรบ.จัดซื้อจัดจ้าง เช่น ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์
- ขออนุมัติเบิกค่าอื่น ๆ

3. ทางจัดซื้อทำการสั่งซื้อวัสดุต่าง ๆ ตามความต้องการของหน่วยงานที่มีความประสงค์ใช้งานและทำการส่งให้ร้านค้า

4. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุและเจ้าหน้าที่คลังพัสดุทำการตรวจสอบสินค้าให้ตรงตามใบส่งของและทำการตัดจ่ายในระบบพัสดุและทำการส่งมอบพัสดุให้เจ้าของห้องตามเอกสารที่ทำการเบิกมาตามตัวอย่าง

ระบบคลังพัสดุออนไลน์ รายละเอียดไม่ปรากฏภาพที่ชัดเจนของท่าน

เลขที่ใบเบิก 1256/2568

งบจาก กลตบปรักันศึกษา ปีงบประมาณ 2568 งบประมาณ 36,000.00 บาท ใจ่าย 32,655.04 บาท คงเหลือ 3,344.96 บาท ใจ่ายไป(ประมาณการ) 35,214.04 บาท คงเหลือ(ประมาณการ) 785.96 บาท

ผู้เบิก คุณสุจิตา ไชศรี รับผิดชอบ 28 พ.ค. 68 ประเภท พักงานบ้านแะงานครัว เบิกจำนวน 4 รายการ

ที่	รหัส	พัสดุ	หน่วย	จำนวนที่สั่ง	จำนวนที่ได้รับ	จำนวนที่คง	ราคาต่อหน่วย(ประมาณการ)	ราคาต่อหน่วยรวม(ประมาณการ)	ราคาต่อหน่วย	ราคารวม	สถานะ
1	090110721099900019	กระดาษสาเคลือบ หนักหนา 1 สิบ	ใบ	2	0	2	42.00	84.00	42.00	0.00	คง
2	090110721099900020	น้ำยาล้างจานไฮโป อัลติคิวมิ่ง 550 มล.	ถุง	5	0	5	32.00	160.00	32.00	0.00	คง
3	090110792000300004	สก็อต ไบรด์ติดพองน้ำ	ชั้น	10	0	10	15.50	155.00	15.50	0.00	คง
4	090110810500400012	กระดาษเคลือบผิว 12x20 นิ้ว	ห่อ	4	0	4	63.00	252.00	63.00	0.00	คง
							ราคารวมทั้งหมด	651.00		0.00	คง

ปุ่ม: อนุมัติ, แก้ไข, Print ใบเบิกพัสดุ

2.3 วิธีการติดตามและประเมินผล

- ตรวจสอบเอกสารใบเบิก พ.3101 การจ่ายพัสดุให้หน่วยงานที่ทำการเบิกพัสดุว่าตรงตามความต้องการที่ทำการเบิกมาหรือไม่ และผู้จ่ายพัสดุต้องตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารใบเบิกและมีการเซ็นรับของไว้เป็นหลักฐานในการรับสินค้าและมีการตรวจทานสินค้าที่หน่วยงานมารับว่าถูกต้องตรงตามความต้องการไม่มีการชำรุดและมีการตัดออกจากระบบถูกต้องครบถ้วน

2.4 จรรยาบรรณ/คุณธรรม/จริยธรรมในการทำงาน

1. ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity)

- ดำเนินการเบิกจ่ายพัสดุอย่างตรงไปตรงมา ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากกระบวนการเบิกจ่าย
- ไม่สร้างหลักฐานเท็จหรือปลอมแปลงเอกสารเพื่อการเบิกจ่าย

2. ความโปร่งใส (Transparency)

- รายงานข้อมูลการเบิกจ่ายให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบอย่างชัดเจน ตรวจสอบได้
- จัดทำเอกสารและหลักฐานการเบิกจ่ายอย่างครบถ้วน พร้อมเปิดเผยต่อการตรวจสอบ

3. ความรับผิดชอบ (Accountability)

- รับผิดชอบต่อพัสดุที่เบิกไปใช้งาน ให้มีการใช้งานตามวัตถุประสงค์
- หากเกิดความเสียหายหรือสูญหาย ต้องรับผิดชอบต่อระเบียบหรือชี้แจงเหตุผลได้อย่างชัดเจน

4. ความยุติธรรม (Fairness)

- ดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนอย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ
- ไม่ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเพื่อเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง

5. การยึดหลักระเบียบ กฎเกณฑ์ (Compliance)

- ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด
- ศึกษาและอัปเดตแนวทางปฏิบัติที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

6. ความประหยัดและมีประสิทธิภาพ (Efficiency & Economy)

- เบิกจ่ายพัสดุเท่าที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย
- ใช้พัสดุที่เบิกมาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการสูญเสีย

3. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขและพัฒนางาน

3.1 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

1. เอกสารล่าช้า/ไม่ครบถ้วน เอกสารประกอบการเบิกพัสดุไม่ครบ ทำให้ขั้นตอนล่าช้า หรือไม่สามารถเบิกได้ตามกำหนด
2. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้/ไม่เข้าใจกระบวนการ เจ้าหน้าที่บางรายไม่เข้าใจระเบียบและขั้นตอนการเบิกพัสดุอย่างถูกต้อง
3. ระบบจัดเก็บพัสดุไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการจัดหมวดหมู่หรือบันทึกข้อมูลพัสดุอย่างเป็นระบบ ทำให้ค้นหายาก หรือเกิดความผิดพลาดในการเบิก
4. พัสดุขาดแคลน/ไม่มีเพียงพอ ไม่มีการวางแผนจัดซื้อที่ดี ทำให้พัสดุไม่เพียงพอกับความต้องการใช้จริง
5. ความล่าช้าในการอนุมัติ/การตรวจสอบ ขั้นตอนการอนุมัติหลายชั้น ขาดความรวดเร็วในการตอบสนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้งาน
6. การใช้พัสดุไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

พัสดุที่เบิกไปใช้งานผิดประเภท หรือถูกใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต

3.2 แนวทางการแก้ไขและพัฒนางาน

1. อบรมและเพิ่มพูนความรู้ให้เจ้าหน้าที่ จัดอบรมระเบียบการเบิกจ่ายพัสดุ และการใช้ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง จัดทำคู่มือขั้นตอนการเบิกพัสดุ
2. ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดการ ใช้ระบบจัดการพัสดุออนไลน์ (เช่น โปรแกรมบริหารพัสดุ ERP) เพื่อเพิ่มความแม่นยำและลดขั้นตอน
3. วางแผนและจัดทำบัญชีพัสดุที่เป็นระบบ จัดทำบัญชีพัสดुकงคลังและบัญชีพัสดุเบิกจ่าย ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ตรวจสอบพัสดุประจำปีและจัดทำรายงานการใช้พัสดุ
4. ปรับปรุงกระบวนการอนุมัติให้รวดเร็วขึ้น ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น และกำหนดเวลาในการอนุมัติอย่างชัดเจน
5. กำหนดแนวทางควบคุมการใช้พัสดุ กำหนดผู้รับผิดชอบการใช้พัสดุและตรวจสอบการใช้งานให้ตรงกับวัตถุประสงค์ มีแบบฟอร์มคืนพัสดุหรือบันทึกการใช้งานหลังการเบิก

4. ประเมินผลและรับข้อเสนอแนะ

มีการประเมินความพึงพอใจในการเบิกพัสดุจากหน่วยงานผู้ใช้ เปิดช่องทางให้เสนอแนะ เพื่อพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่องข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเบิกพัสดุ ดังต่อไปนี้

1. ปรับปรุงขั้นตอนการเบิกพัสดุให้กระชับและชัดเจน ควรมีแผนผังขั้นตอน (Flowchart) การเบิกพัสดุที่เข้าใจง่าย และลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน
2. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารพัสดุ ใช้โปรแกรมบริหารพัสดุ เช่น ระบบจัดซื้อจัดจ้าง (e-GP), โปรแกรมคลังพัสดุออนไลน์ บันทึกข้อมูลแบบเรียลไทม์ เช่น พักสต็อกเหลือ/พัสดุที่เบิกแล้ว/รายการพัสดุที่ขอเบิกประจำเดือน
3. จัดทำบัญชีพัสดุและทะเบียนเบิกอย่างเป็นระบบ ควรมีทะเบียนคุมการเบิก ที่ระบุชื่อผู้เบิก วันเวลา และวัตถุประสงค์การใช้ชัดเจน แยกประเภทพัสดุอย่างเหมาะสม (เช่น พักสต็อกเปลี่ยน, ครุภัณฑ์)
4. วางแผนการจัดซื้อและการเบิกใช้ล่วงหน้า จัดทำแผนการใช้พัสดุประจำเดือน/ไตรมาส โดยประสานกับหน่วยงานผู้ใช้งาน ช่วยลดการเบิกเกินจำเป็นและของขาดสต็อก
5. ส่งเสริมความรู้และจิตสำนึกที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ อบรมเกี่ยวกับจริยธรรมการเบิกพัสดุ การปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ เน้นความรับผิดชอบในการเบิกและใช้พัสดุอย่างคุ้มค่า
6. จัดทำระบบติดตามและประเมินผล ติดตามสถิติการเบิกพัสดุในแต่ละแผนก เพื่อนำมาวิเคราะห์และวางแผน มีการประเมินผลการจัดการพัสดุประจำปี และรับข้อเสนอแนะจากผู้ใช้งาน
7. สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าแจ้งเบาะแสหากพบการทุจริตในการเบิกพัสดุ ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอ

(นางสาวอภิสรรา สมานพงศ์พันธุ์)

ตำแหน่ง นักบริหารงานพัสดุ

ผู้จัดทำคู่มือ

(นางสมพร เพียรอุตสาห์)

ตำแหน่ง หัวหน้างานการเงิน การคลังและพัสดุ

ผู้บังคับบัญชา